

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Հերկայ 1896 տարեշրջանի
Պոչկարիոյ համար տարեկան 8 ֆր
" " 1/2 " 4 "
" " 1/4 " 2 "
Արտատպմանի համար " 10 "
" " 1/2 " 5 "
Կանխիկ վճարելի

Համակ դրամ եւայլն խրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԱՆՈՒՆԵՔ ԼԻԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА (България).

Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան տպարանը գրութիւնք
եւ չեն պրիւրիք եւ յարմար դատ-
ուածներն միայն կը հրատարակ-
ուին ամբողջովին կամ մասամբ:
Շրանոցմանց տողը 20 տւերիմ
երկը կամ աւելի տւերիմ համար
25 աւ 100 զեղը կը լինի:

ԱՆՈՂՈՔ ՀԱՐԿԻ ՄԸ ԱԿԱՄԱՅ ՎՃԱՐԸ

Հանգամանքները հարկ կը դնեն
մեր վրայ վերստին քանի մը խօսք
ընելու բաժանորդագրեալներուն վճար-
ման մասին:

Գովաճառութեամբ կը հետեւինք
այս հարկին. որովհետեւ նախ «Ի-
րաւունք» շահագիտական ձեռնարկ
մը չըլլալով, կը խորհինք թէ մեր
սիրահարները դրամական գործողու-
թիւններէ տարբեր բաներ պարու-
նակելու սահմանալ են, եւ ապա՝
մենք բնականաբար կը խորհինք
տեղի տալէ մեր ընթերցողներուն
կասկածելու որ երկամսական նկա-
տուածներ մենաշնորհեալ գիրք մը
կը դրանք մեր թերթին հրատա-
րակման մէջ:

Ոչ. մեր դրամական անկախու-
թիւնները որքան համառ, այնքան
պարզ են: Մեր ամեն ծախքերը
կանխիկ վճարելու ստիպուած եւ,
ինչպէս յայտնի է, արտակարգ հան-
գամանքներու պատճառաւ զգալի
փոփոխութիւններ կրած ըլլալով, անհրա-
ժեշտ պետք ունիմք կանխիկ առա-
նալու բաժնորդագրեալները:

Ուստի գիտեմք կրնանք մեր Պոչ-
կարիոյ եւ արտասահմանի բոլոր բա-
ժանորդներուն եւ կը խնդրենք իրենց
մէջ, որ հաճին՝ մեր թերթին մէջ
դրամական խնդրով յաճախ դրամ
լու եւ ընթերցողները զբաղեցնելու
անհաճոյ հարկէն զերծանել զմեզ,
անյապաղ հասցնելով մեզ իրենց
բաժնորդագրեալները:

Շնորհակալիք անոնց որք ար-
դէն փութացին վճարել թերթին
վերահրատարակութեանն յառաջ եւ
յետոյ:

Խմբագր. "Իրաւունք"ի

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ

ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԹՇՆԱՄԻՆ

Հայաստան տմենասէժ ծառայու-
թիւն մը մատուց ընդհանուր մարդ-
կութեան. Հայկական կոտորածնե-
րը արեւի նման պայծառ երեւան
հանեցին այն բարոյական մեծ ան-
կումը, ուր թշուառ է Եւրոպա:

Քիչ մը սիրտ եւ քիչ մը դատա-
ղութիւն ունեցող ամեն մարդ հա-
մոզուեցաւ որ քաղաքակիրթ. կո-
չուած աշխարհը նիւթական շահե-
րու ոյժէն հեռոյստէ աւելի յա-
ռաջ մղուելով, հասեր է շահագործ-
ութեան մինչեւ այն վտանգաւոր
եւ ամօթալի չըլնանք, ուր բարոյա-
կանութիւն, ոգեւորութիւն եւ աս-
պետական զգացումներ ալ ձայն չու-
նին քաղաքական հաշիւներու մէջ:

Եւրոպայ, երբեմն ազատական
գաղափարներու սրբանք, լուսաւո-
րութեան վառարանը, քաղաքակիր-
թութեան յառաջխաղացը, յառաջ
գիտութեան աղբիւրը, գիտու-
թեանց ակնը, արուեստից բնա-
վայրը, բրիտանիկութեան գրօշա-
կակիրը, մարդասիրութեան հոգա-
կիւնը, Եւրոպա, այս, ինչքէ է իր-
բարձրութեանն եւ կորուստի՝ աշ-
խարհի մէջ իր բնական դերը կա-
տարելու ընդունակութիւնը:

Նա ուղ եւ անտարբերութեամբ
կը դիտէ թէ ինչպէս ամբողջ գըժ-
բաղդ ժողովուրդ մը բարբարոսու-
թեան ճիւղաններուն մատնուած՝ սը-
րախողխող եւ հրաշքեղ կը նահա-
տակուի:

Նա, քրիստոնէայ աշխարհը, իս-
չակիրներու սերունդը, անկարող է
գարձեր շարժելու, երբ բարբարո-
սութիւնը քրիստոնէութեան պա-
տիւն եւ զգացումները անասելի եւ
զանազան կարհամարհէ, կը վի-
րաւորէ, ոտքի տակ կ'առնէ:

Նա, իր գործութեամբ հպարտա-
ցած Եւրոպան, անգոր է գարձեր
հայկական ջարդերով իր ստորագ-
րութիւնը, երաշխաւորութիւնը եւ
քաղաքական պատիւը անարգող
վայրենիներուն դէմ:

Նա, մարդկային բնական իրա-
ւունքներու համար արեւն թափող
մեծ յեղափոխականներու սերուն-
դը, այլ եւ անընդունակ է զայ-
րանալու, կուռելու, երբ կը տես-
նէ Հայերուն վրայ մարդկային ա-
մենատարբական իրաւունքներուն
սրբապղծութիւնը՝ պատմութեան մէջ
նման չունեցող վայրագութեամբ:

Անէժք այն նիւթական շահերուն
որ մարդկութիւնը կը զրկեն իր ա-
մենամեծ շահերէն, բարոյական վե-
հագոյն սկզբունքներէն. նզովք այն

նիւթապաշտութեան, որ մարդկա-
յին արարածէն կը յափշտակէ բա-
րիւն, ճշմարտին եւ գիշեցկին զգա-
ցումները:

Նիւթական շահ, նիւթապաշ-
տութիւն. ահա հայ ազգին մեծա-
գոյն թշնամին, որ դիտակցարար,
ստանաւորութեամբ թողուց որ Հա-
յաստան արեւն մէջ լողայ. սակայն
այդ մահաբոյր ճիւղալը, այդ քստ-
մնելի հրէշը, իր գործած աւերնե-
րուն ներքեւ պիտի ճգմուի:

Պարզ տրամաբանութիւնը եւ
պատմութեան իմաստասիրութիւնը
կը ցուցնեն որ ընկերային կազմա-
կերպութիւն մը, որոյ վարչութեան
մէջ բարոյական սկզբունքներու
այնքան բացարձակ ուրացում մը
կարելի է, երկար չէ կարող ապրիլ
եւ՝ գաղափարաւորութեանն հետեւեալ
այս է արգարութիւնը եւ այս է
անխուսափելի պետքը, որոյ բարձ-
րաբարձու վկայն է նահատակ
Հայութեան հեղեղահոս արեւը:

Եւրոպայի բարոյական անկումն
այնքան խոր է արդէն, որ այլ եւս
հեռի չէ այն օրը, ուր պիտի սկսի
այդ անկման հակառակ, յետախա-
ղաց մի անդիմադրելի շարժում:

Յիշեցէ՛ք Միլիւն գարու մէջ
պապական աշխարհաստառ աղբե-
ցութիւնը. յիշեցէ՛ք երազական բա-
ցարձակ միապետներու երբեմնի
տնտեսական իշխանութիւնը. նոքա
ամենքն ալ փճացան բարոյական
սկզբունքներու ուրացութեամբ եւ
իրենց գեղձումներով:

Պատմութիւնը պիտի կրկնուի,
որովհետեւ աշխարհի մէջ կայ մի
բարոյական, որ անմահ է:

Այո, Եւրոպայի շահամուլ նիւթա-
պաշտութիւնը պիտի պատժուի,
ինչպէս պիտի պատժուի թրքական
բարբարոսութիւնը. երկուքնալ մին
իրը հեղինակ, միւսը իրը բարձրաճ-
թողյալութեան ջարդերուն՝
անհուն ազդեցութեան մէջ ձգեցին
Հայաստանը. երկուքն ալ իրենց
քառամասնաբաժնու միջկութեան մէջ
աշխարհի ցոյց տալով, իրենց յոյժ
ծանր հարուած մը տալու պատիւը
պիտի վերաբերի Հայաստանի:

Եւ եթէ ճակատագիրը որոշած
իսկ ըլլար թրքահայութեան ջըն-
լումը, այդ մարտիրոս ժողովուրդը

քաղաքակրթութիւնը իր երկու պա-
տուհաններէն, բարբարոսութենէն
եւ նիւթապաշտութենէն՝ ազատելու
համար արեւն թափած ըլլալու փա-
ռաց լուսապսակն առած պիտի իջ-
նէր գերեզման:

ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար. Լախ. քիշեկ եւ վերջ)

Բայց ով կրնայ այնքան միա-
միտ ըլլալ հաւատարմ համար թէ
իրօք անկլիական մեծահամբաւ դի-
ւանագիտութիւնը հաշուի առած
չէր կանխապէս ամեն հաւանակա-
նութիւն եւ կարելիութիւն, երբ ու-
րոշեց յուզել հայկական խնդիրը.
միթէ կարելի է ենթադրել որ Լոն-
տոնի խորախորհուրդը պետական
մարդիկ բնաւ չանցուցին իրենց
մտքէն թէ Ռուսիա, Անկլիոյ հին
ոտխը եւ բնական հակառակորդը,
կրնար, սկիզբէն կամ յետոյ, իրենց
քաղաքականութեան դէմ ելնել, եւ
թէ նոքա իրենց բարեսէր պարզ-
մտութեամբ շուարած միացին յան-
կարծ, երբ իրենց գիմաց յանախ-
կալս տնտես ուսում փոխանական
ընդգիմութիւնը եւ ձեռնարկ եղան:

Այս կարելի չէ:
Անկլիոյ ուղեց պարզապէս իր
ձեռք գործիք մ'ընել հայկական
խնդիրը, իր ազդեցութիւնը մեծ-
ցընելու համար Արեւելքի մէջ. նա
փորձ մ'ըրաւ, աժան կերպով մը,
առանց արեւն եւ գրամ զոհելու, լոկ
գիւտագիտական ճարտիկութեամբ
Հայերուն տալու քիչ շատ ինքօրէն
վիճակ մը, որով թէ անոնց սիրտը
պիտի շահէր, թէ Ռուսիոյ աշխարհ
հակառակն գիտումներուն համար
նոր գոտարութիւն մը ստեղծած
պիտի ըլլար եւ թէ իր անունը պի-
տի փառաւորուէր իր փրկիչ թը-
շուառ քրիստոնէայ աղբիւրը. կար-
ժէր փորձել, մանաւանդ որ Անկ-
լիոյ նիւթապէս ոչինչ ունէր կոր-
սընցնելիք, եթէ անմիջ փորձը չը-
յաջողէր: Թէ հայ ժողովուրդը
կըրնար չարաչար տուժել, էհ, այդ
խնդիր մը չէր՝ Լոնտոն գիւտագիտ-
ներուն քաղաքական բարձր հաշիւ-
ներուն մէջ մտնելու արժանի:
Ահա ճշմարտութիւնը:

ԱՏԵՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ ՊՐԵՆ ԱՆԱԹՕԼ ԼԸՌՈՒՄ

ՊՕԼԻԵՕԻ

Պր. Պօլիէօ, կաճառի անգամ, ատենախօսութիւն մը բաւ փարիզի մէջ հայկական խնդրոյն վրայ. ներ կայ էին Պր. Ժօզֆ Բիքօ, կաճառի անգամ, Գառա տը Վօ, Մա Լաթուի, Հայր Եսայի, Աբբայ Բիզանի. Հայ տարրը կը ներկայացնէին Նուպար Բաշա, Աս պետ Ջոնգ, Տեարք Իսկէնտէր, Կիւրեղեան, Լաթիֆ, Չօպանեան և այլք. բոլոր ունեկողներուն թիւը կը հասնէր 500 ի:

Ատենաբանը խօսեց է հետեւեալ իմաստով: Հայկական խնդիրը ցաւալի խնդիր մ' է, զոր սակայն պարտիք քննել, դիտել իբր քրիստոնէայ, իբր ֆեոտաւիզմի և իբր մարդ. ոմանք կը կարծեն թէ խոհանութիւն է լուել ու թողուլ որ խնդիրը ինքնին կարգադրուի: Ես այդ կարծիքէն չեմ (ծափահար.)

Ֆեոտաւիզմի պէս մեծ երկիր մը պարտի արդարութիւնը յարգել՝ Հայաստանի ձեռք կարկառելով: Ֆեոտաւիզմի շահերն ասով չեն վնասուիր, ոչ ալ ֆեոտաւիզմի քաղաքականութիւնը կանգամաշուծուի, ընդհակառակ աւելի կը զօրանայ: Ֆեոտաւիզմի հետեւ անհնաւ նախնորհալ դիրք մ'ունենէր Արեւելքի մէջ, ուր կաթոլիկներու պաշտպանըն էր և ուրիշ ազգեր այդ դիրքը Ֆեոտաւիզմի յափշտակելու համար կը մրցէին իրեն հետ. այս դժբաղդ պոթիւ Ֆեոտաւիզմի պարտի իր ձայնը բարձրացնել, ապա թէ ոչ այլ ևս բոլորովին իր ազգեցութիւնը պիտի կորսնցնէ: Հայաստանի նկատմամբ Ֆեոտաւիզմի կառավարութեան հետեւած քաղաքականութիւնը Պիլատոս Պոնտօսի քաղաքականութիւնն է:

Անկլիա հայկական խնդիրը մէկէն ի մէկ սաստկապէս շեշտելով, միւս կողմէն կառավարութեանց կասկածներուն և անփութութեան տեղի տուաւ, զորս դիւրին է բացատրել դիտելով Անկլիոյ բռնած ընթացքը Եգիպտոսի, Կիպրոսի և Սուտանի մէջ: Սակայն այդ անփութութիւնը չափազանցուած է. եթէ անկլիական քաղաքականութեան թելադրիչը եսասէր չա՛ն է, սակայն այդ երկրին մէջ անկեղծութիւն ալ կայ. եթէ անոր սրտին մէկ բաժանումը կը բաբախէ Մանչեսթրի բամպակեղէններուն համար, միւս բաժանումն ալ կը բաբախէ ազատութեան, մարդասիրութեան ու ճշմարտութեան համար: Հայերու ամենէն աւելի բարեկամ ցոյց տուին ինքզինքնին ազատականք, որոց ամենէն նշանաւորը, Կլատտիօն, ամեն կասկածէ վեր է:

Թուրք կառավարութիւնը շինուած է կոտորածներու վրայ. 1860-ին գնացի Լիբանան, ուր գոնէ կիներուն խնայած էին կոտորածի ժամանակ, Հայաստանի մէջ կիներ

ընն ալ սպաննուեցան անկարագրելի խռովութեամբ: Թուրքիոյ մեծ ծառայութիւն մը մատուցուած պիտի ըլլայ, եթէ կրօնական ազգեցիկ միջամտութիւն մը երկուսն գայ ի նպաստ Հայերուն, վստքն զի երկրորդ կոտորածի մը արգիւնքը պիտի ըլլայ կայսրութեան կործանումը:

Պէտքի վահանողովին կրօնական պատուիրակներուն մէջ՝ Հայոց համար ամենէն նուազ բարի տրամադրութիւն ցուցնողն եղաւ Լօրտ Սօլպէրի. արդեօք այժմ խղճի խայթեր չի գգար իր խնդիրներուն համար. Լէտի Մաքսիմիլիան թող նայի իր ձեռքերուն թէ արդեօք ներկուած չ'են 30-40 հազար այրերու և կիներու արեամբ:

Պր. Պօլիէօ եզրակացուցեր է այսպէս. «Հայկական ինքնօրինութիւն երազ մ'է և ֆեոտաւիզմ երազ մը. բայց կրնանք յանուն Հայոց պընդել թէ նոքա իրաւունք ունին ապրելու, գործելու, իրենց կիներըն ու զաւակները պահպանելու և իրենց կրօնը ազատօրէն դառնալու. սակայն ինչ միջոցով պիտի ոտացուին այս խնդիրը պահանջները. պէտք է որ այս մասին պատշաճ կ'ենայ. միակ ճամբան է եւրոպական հզօր միջամտութիւն մը բոլոր տէրութեանց գործակցութեամբ: Պէտքի դաշնակցին 64րդ յօդուածը նախատեսած է արդէն թէ առանց Եւրոպայի վերին հսկողութեան ոչինչ կարելի է գործադրել: Եւրոպա պարտի արգիւնք թրքական խռովութիւնները. այս պարտք մ' է՝ տրուած խոստումներէ բղխող»:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս 23 Յունիս 1896

Բարեկամ մը Սամսուն կը գրէ ինձ հետեւեալ տողերը, իր Յունիս 20 թուակիր նամակաւ:

«Յունիս 8 սե թուական մ' եղաւ Նիկիսարի (*) Հայերուն համար, որք արեւելէ արցունք թափեցին, սուրէ և հուրէ անցան ու այժմ միտքի վրայ նստած են: Տաղույն բազարի օրն էր. սովորականէն մեծ բազմութիւն մը հաւաքուէր է չընկալալ իսլամ գիւղերէն: Կողոպուտի հրապոյրէն թելադրուած խուճ մը սրիկաներ կը սկըսին նախ գաղտնագողի, ապա յայտնապէս թուրք ամբոխը սուտ լուրերով և անհիմն զրպարտութիւններով գրգռել Հայերուն գէմ. յուզու մը երթալով կը սաստկանայ. խմբակներ կը կազմուին, ուր խորհուրդ և առաջարկներ կը լսան Հոյրէ վրէժ առնելու լաւագոյն կերպին մասին. վերջապէս մոլեգին խուճանը զէնքով, տապալով ու

(*) Թօքադի գաւառի մէկ գիւղաքաղաքէն, ուր կան 200 չնաւելի հայ տղաներ:

փայտով զինուած՝ կը յարձակի դժբաղտ հայերուն վրայ. խանութները կը կողոպտուին, տունները կը թաղնուին՝ և 200 մարդ կը ջարդուին. վերաւորիւններուն թիւը յայտնի չէ. մահուոյններուն մէջ կը գտնուին առաջնակարգ վաճառականներ և հայ հասարակութեան ծաղիկը կազմող երիտասարդներ. կրնաք երեւակայել սոսկալի տեսարանը, վիժող կանանց, անպատուեալ աղջկանց և սարսափահար մանկանց վայնասունները

Կառավարութիւնը ուզեր է, բայց չէ կարողացեր դէմ դնել խուճանին. սա Նիկիսարի մէջ իր գործը աւարտելէ ետք՝ կանցնի, կարչաւէ Հէրէկ գիւղաքաղաքի վրայ, որ 8 ժամ հեռաւորութիւն ունի Նիկիսարէն: Ճամբուն վրայ հետզհետէ գիւղացի թուրքեր և Չէրքէսներ կուգան, կը միանան և կը ստուարացնեն ամբոխը, որ քար վրայ չի պիտի թողուր Հէրէկի մէջ, եթէ տեղոյն կառավարութիւնը, որ արշաւանքին լուրը առնէր էր կանխաւ, քաղաքացի թուրքերուն հետ միացած՝ սաստիկ դիմադրութեամբ արգելք չը լինէր վայրէն խուճանին դիտաւորութեանց. այսու ամենայնիւ արշաւոյնը կը յաջողին 15 տուն թաղնելու. 3-4 մարդ միայն կը մնան և 30 մարդ ալ կը վերաւորուին: Ամասիան հարիւրապետ մը կը հասնի զինուորներով և կը ցրուէ ամբոխը, Տակնուվրայութիւնը Յունիս 9 ին առաւօտը կը սկսի և կը տւի 24 ժամ:

Թօքաւ ալ վտանգի մէջ է. քաղաքը պաշարուած է իսլամ բազմութիւ խուճանէ մը, որ չուզեր ընդհանուր կոտորածէն անմասն հանել այնտեղի Հայերը: Բարեբաղդաբար զինուորական հրամանատար Մաթաֆա բաշա ճարտար և խիստ կարգադրութեամբ յաջողեցաւ մինչև հիմայ ընդդիմանալ արշաւող բանակին, զոր չի թողուց մտնել քաղաքը. նա ստիպուած է միանալ գամայն զապողական միջոցներ ձեռք առնել քաղաքացի սրիկաներուն գէմ. այս մարդուն կը պարտի Թօքաւ աշունէն մինչև այսօր ջարդէ զերծ մնալը: Սարսափահար հայ ժողովուրդը խանութները գոցած և տուններուն մէջ քաշուած է, վայրկեան առ վայրկեան սպասելով ահաւոր պայթումի մը:

Ճամբաներու անապահովութիւնը, ժողովրդէան սարսափը, ապուգային անստուգութիւնը, այնքան ապրանքներու և դրամներու կողոպուտիլը, ինչպէս ուրիշ տեղեր, այս կողմէն ալ զաղբեցուցին առեւտուր ու արհեստագործութիւն. և այս ամենէն յետոյ, խորհիցէք որ դրամական տագնապէն բռնուած կառավարութիւնն ալ խստութեամբ կը պահանջէ տուրքերը: »

ԱՆԿԵԼԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ Ի ՆՊԱՍՏ ՀԱՅՈՑ

[Թեոապայ հատուածը քաղուած մ'է հայ կարօտնաշնորհ նպաստամատոյց Յանձնաժողովի պատուիրակին մէկ տեղեկագրէն, որ Մայիս 27ին Քարբեղէն խրկուած է Վէսթմինսթրի դուքսին:]

Գնացի Աշխատ, որոյ կէսը այրած է. 13 ժամ շարունակ ձիու վրայ նստած այցելեցի ամեն ծակ ու ծակ. ցաւալի է մտնել տունները, չգտնել անգ ոչ պաշար, ոչ անկողին ոչ կերակուր եփելու աման և տեսնել բոլոր ժողովուրդը ողորմութեան կարօտ: Ձեր վստմութիւն չէ կարող երեւակայել հուրին և սուրին գործած աւերները, զոր նկարագրել մարդկային խելքէ վեր է:

Կարօտնոյ ձմեռուան ուտելիքը տուինք, և կը շարունակենք օգնել, որքան կրնանք. բայց մեր օգնութիւնը կաթիլ մը ջուր է կարօտութեան սովիանոսին մէջ. եթէ Լօնտօնէն չուտով նպաստներ չհասնին, հազարաւորներ պիտի կորսուին. արջառի և սերմնացուի անհրաժեշտ պէտք կայ. աւարառութիւնները միշտ կը շարունակուին, այնպէս որ տրուած նպաստներն ալ կրնան կողոպտուիլ. ուր պիտի երթայ ասոր վերջը, թախանձագին կը խնդրեմ Յանձնաժողովէն ըստիպել Լօրտ Սօլպէրի, որ նկատողութեան առնէ իրերու կացութեան ծայրայեղութիւնը, որոյ միակ դարմանն է հաստաւալ այս երկրի մէջ կրօնական հսկողութիւն մը (քօնթօլ). ուրիշ ճար չկայ:

Իթապօնի մէջ տեղի ունեցեր է միթիինգ մը՝ որուն ներկայ էին կրօնական և աշխարհական դասակարգերէն նշանաւոր անձեր: Բազմաթիւ ատենախօսներ, ընդ որս մասնաւորապէս բռնօքնօք թուականն, թուրքիոյ Հայերուն վիճակին աղետալ նկարագրութիւնն ընկելով, սաստկապէս նշաւակներ են թուրք վարչութեան արարքը և բողոք բարձրել Եւրոպայի անապրութեան գէմ Հայերու նկատմամբ: Այս առթիւ 140 անկլ. սկի հաւաքուեր է Հայաստանի կարօտնաշնորհներուն համար:

Հիւսիսօտի Եպիսկոպոսը չըջաբերականով մը կը պատուիրէ իր թեմին եկեղեցական հովիւներուն, որ ժողովուրդը յորդորեն աղօթելու Հայաստանի թշուառներուն համար և անոնց նպաստ հասցնելու: Գեր. Եպիսկոպոսը կըսէ թէ հայկական հալածանքներն իբրեւ աղապիտի մնան քրիստոնէութեան վրայ, որ երբէք այնքան զօրաւոր եղած չէ, որքան այսօր և որ երբէք այնքան նուաստացած չէ, որքան այսօր՝ քրիստոնէական թըշուառութեան այս տեսարանին հանդէպ:

Մէթօսիսթներու գիւմարման

մը մէջ ի Պոլսի Թոքի, 80 քմ. քր. ուստի մէկ առաջարկին վրայ՝ համաձայնութեամբ որոշուելու անհրաժեշտ յայտնել հայկական խժոժութեանց դէմ և կոչումը ներկայացնելով թիւերը, որ գործադրէ ահա կարելի միջոցներ՝ վրջ մը տալու համար Հայ ազգին դէմ կատարուող անասական արարքներուն:

«Տընտի Բոլոր»-ի տեղեկութեանց համաձայն՝ Միլիտար հայ կարօտեալներուն մինչև այսօր խըր կեր է 98,000 ոսկի:

Վէսթմինսթերի Դուքսին նախագահութեան ներքե կազմուել է յանձնաժողով մը ուսումնասիրելու համար այն միջոցներ, որով կարելի ըլլայ հայ գաղթականներուն հաստատուել անկիրական հարաւային Աֆրիկէի մէջ:

ՊՈԼԿԱՐԻՈՅ

ՀԱՅ ՎԱՐՃԱՐԱՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Այսօր քննենք թէ որոնք են գաղթական տուրքերը գանձելու գիտարարութիւնները և ինչպէս կարելի է յաղթել անոնց:

Հայ ազգը բարոյական փոխանցման շրջանի մը մէջ է. մասնաւորապէս Պոլսի հայաշատ քաղաքները քիչ ժամանակէ ի վեր սկսած են արթննալ և մենք բնականաբար տակաւին թեւակոխած չենք ազգային պարտաճանաչութեան այնքան հասուն աստիճանի մը, որ մեզմէ իւրաքանչիւրը գաղթական տուրքը նկատէ իր անձնական մի անհրաժեշտ ծախքը, իբր մին այն ծախքերէն, զոր ամեն ընտանիքի հօր համար անխուսափելի պարտք է հոգալ, ինչպէս միսի և հացի գրամը: Մյուս է գլխաւոր պատճառն տուրք վճարելու այն նուազ պատրաստակաւ նուիրեալ, որ այնքան յաճախ նըշմարելի է զանազան գասակարգի վերաբերող մասնաւոր անհատներու:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

20 ԵՌՆ ՄՇՏԱՏԵԻ Է Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Չմոռն մշտապէս է ի Հայաստան. բնութիւն և արարածք ներհամ են յաւելաւ և լուռ է Հայրենիքի սոխակը. աւերակն ու սուգը տիրած են ամենուրեք և լուսնի անփայլ ճառագայթները երկնից թխփուտ ամպերը կիսելով հազիւ աղօտ լոյսեր կ'արձակեն երկրի մահաւարտ տարածութեան վրայ:

Չեփիւղը, Հայրենիքի անոյշ հովիտը, որ երբեմն կը սուրար կարկաճոտ աղբիւրներու և բուրբոն նաւեղ մարգերու վրայէն՝ կ'անքու գործունէութիւն ներշնչելով չենք ու շինականին, դադարէ և այլևս, և հիւսիսի բռնաշունչ քամին կը փչէ, կը մռնչէ զայրագին:

Դաւարիները ու ծաղիկները թոյնաւոր ու տգիտած, իրենց գեղին

վրայ: Միւս կողմէ Հայ տարրին Պոլսի վրայ մէջ համաձայնաբար նուազ բարեկեցիկ վիճակը և վերջին տարիներու մէջ մեր երկրին առեւտրական գործերու գանգաղութիւնը յարմար հանգամանքներ են՝ գաղթական տուրքերու գանձումը գիտարարելու:

Յայտնի է սակայն որ ասկէ չհետեւի թէ ժողովուրդը վճարելու տրամադիր չէ. ընդհանրապէս նաքանի մը տարիներէ ի վեր ցոյց կուտայ զոհողութեան բարի սրամաղբութիւններ, որք ընդունակ են հնալէնէ աւելի զարգաւալու, և զորս ի նկատի առնելով, հարկէ անոնց աստիճանին հիմապատասխանող կերպեր գծել տուրքերը հաւաքելու համար, եթէ կուզենք այս մասին գոհացուցիչ արդիւնք յառաջ բերել:

Պէտք է տուրքերը հաւաքելու գործունէութիւնը այնպէս կազմակերպել, որ հաւաքիչներն, որ կամ մի պաշտօնական մարմին (թաւադական խորհուրդ կամ հոգաբարձութիւն) իր միջամտութեամբ կամ անոր անդամներէն գէթ երկուքը, կամ վերջապէս ի պաշտօնէ կարգի ալ ուրիշ յարմար անձեր ընտրուեն, կանոնաւորապէս սրոշեալ ժամանակին ներկայանան ամեն ազգային և ուր որ պէտք է, մի քանի անգամ ներկայանան մի գումար գանձելու համար: Միշտ ալ այս կը պահանջէ բաւական միջ աշխատութիւն և զոհողութիւն թաղ. խորհուրդի և հոգաբարձութեան անդամներէն, որոնք սակայն իրենց անձնական գործերը, աշխատութիւնները և հոգեւոր ունին: Լաւ բայց եթէ սպասենք որ անխորհրդամէտ ազգային ինքնաբերաբար բերէ, ձգէ իր գաղթական տուրքը հոգաբարձութեան անտուկի մէջ, շատ կը սխալինք և անընդուն պահանջ մ'ըրած կըլլանք մեր ազգ. պարտաճանաչութեան զարգացման ներկայ վիճակին մէջ:

Ուրեմն խնդիրը գաղթի կ'ենսական գործին միջամտին աշխատութիւն և հոգ նուիրելու մէջ է. կը հասկնանք որ զոհողութիւն և զոհողութիւն անկէն համարմանը որ պաշտ. մարմին ահա անդամները և ոսկորոտները գէթ լրու ջով, որպէս պահապան ու վկայ այն անտէր և անոք գիտելու ինչպիսի թուրքի անգուլթ տուրքն:

Ծառերը խորշակահար, ազաւուն, գծնայ կ'ըզարանքով, ուր ուսականներու կը նմանին, որ կը տարած են իրենց գոսացած ճիւղերը մանրագիւղի գիւղերու մնացորդներուն վրայ՝ գանկերու և ջրակոտոր անդամներու վրայ՝ որոնց գիւղերէ մասերը գալիս կ'ը հեղած են արդէն:

Թռչունները, բնութեան գեղաճախ երգիչները սիրելի Հայաստանին՝ լուսն ու հեռացած են այն սիրելի աշխարհէն ահով ու սարսափով, տեղի տալով սեւութիւնը ագռաւներու, գիւղատիչ անգիւղերու, որոնք սուր կ'ընչենքով կ'երթեն և կ'են այն սուրը նահատակներուն վրայ, անգիւղաբար միտելով իրենց ան

տուրքիւն և հոգ նուիրելու մէջ է. կը հասկնանք որ պաշտ. մարմիններու ահա անդամները չկարենան միշտ յանձն առնել սովորականէն աւելի աշխատութիւն մը. ոմանք պատճառ, արգելք կունենան. սակայն միթէ կարելի չէ պայքարիւնքուն աշխատութեան պակասը ընել, յարմարագոյն մասնաւոր անձանց աշակցութեան գիմնելով: Եթէ հոգաբարձու ընտրելու համար չկարենամք 5 մարդ գտնել, որք բաւական տրամադրելի ժամանակ, և յարմարութիւն ունենան կատարելու համար իրենց պաշտօնի պահանջած ամեն աշխատութիւնները, միթէ չկան բազմաթիւ անձեր, որ կարող են շաբաթը քանի մը ժամ զոհել ձեռնտու ըլլալու համար հոգաբարձութեան տուրքերու հաւաքման մասին: Միթէ չունինք երիտասարդութիւն. չափահասներու մէջ կըլլանք անոնք, որ կարող են իրենց աշակցութիւնը զանաւոր, կամ խոտաւան ու չկատարեն, ինչպէս երբեմն փորձը ցոյց տուած է. սակայն երիտասարդութիւնը, որոյ յատուկ է եռանդով գործելու և հանրութեան օգտին նուիրուելու ընդունակութիւնը, պատրաստ ոյժ մէ, որմէ օգտուելու են մեր պաշտօնական մարմինները. գիմնենք երիտասարդութեան և պիտի տանենք արդիւնքը:

Եղբարեացիներ:

Գաղթական տուրքերը գանձելու գիտարարութեանց դէմ մաքառելու համար ունինք միջոցներ, զոր չզործածելով մեր կրթական հաստատութիւնները հարկաւոր, յարատե ինքնաբէր կ'ըլլան՝ պատիւ չընենք Պոլսի հայաշատ:

Միայնիսի ժամանակ մը, ուր ուրիշներ իրենց կ'անքը կը զոհեն յօժարակամ Հայ ազգին սիրոյն, ներքի չէ մեզ, ազատ երկրի մը մէջ, գոնէ միջամտին ջանք մը չընուիր մեր գաղթիւնը: զի ահա հետ կապուած է Պոլսի վրայ գաղթականութեան ճակատագիրը, կտուցը կ'ըրժըրու յայնաբայ վերջերուն մէջ, և իրենց ծառերը յագեցնելով բոսոր արեան լիճքէն:

Հօտիւր և մայիսի գուններ, Հայրենի լիւններու ու արօտափայլերու մշտակայ պաճուճանքներ որ երբեմն իրենց բառաշնչով ու մայիսներով կը թնդաւունէին գաղթական լիւններն ու ձորերը, Հայրենի հին փառաց յիշակերաններու մնացորդները, այժմ իսպառ լուծ՝ գիւղի են գացել Գուրգի փառախը և անոնց տղայ արքայաւոր մարգարէ տիրներու վրայ կը թափառին աւերակալ գալիս և փոխակերպելով զանոնք ու սանձառձակ:

Ամայացած է շինականի տնակը, և իր վարդ արիւնով մարած է աւազնաւան թռչիւրի մշտափայլ կըրակը. կործանած են մշտապատեններու մեծաշուք գմբէթներն ու խաչերը, և հողի են հաւասարած Հայկական ամեն հաստատութիւններ. թշնամիի ժանտ սուրը և աւանածախ խաւով կը լսուի՝ մալու

որ մի մասն է ընդհանուր հայաւթեան:

Պատահանաւորութիւնը ծանր է. սխալիւք:

ՄԻԻԹԵՆԷՎՎԻՑԷ

ՄԻԻԹՆՈՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Սեպտեմբեր 20 է միւլթեսաուրի Ս. խաչ եօրթուսու կիւնիւ էլմիւսաժինտէ Ս. Միւռոն օրհնութիւնը իճրա օլաճագ:

ԹԻԻՐԲԻԱՏԱ ՀԱՐԷԲԵԱԹԸ ԱՍԲԵՐԻՑԷ

Իզմիրաէն թէքար 6 թապուր ասքէր խօսանա ճիւղիւրէ գարշը կէճաւերիւմիլ:

Քէզա Ստանպուլում նէշը օլընան Սապահ, նամ կաղէթանըն պէյանընա կէօրէ, Պէրութ վիլայէթին մեթհաֆըզ ասքէրլէրի սիլահ սլթընա չաղըրըմը վէ Տուրքիլէր Էրզրումէ հարէքէթ իթմէյէ հաղըրըզ կէօրիւնէկտէ իմիլ:

Պոնտան մուգաթումէ չաղըրըմը օլան 12 թապուր ըէտիֆ ասքէրլէրաէն մատէ, պու տէֆատախի պիր գաշ պին իհթիյաթ ասքէրի Սէլանիկին իւշիւնճի օրտուռնա չաղըրըմը տըր:

ԹԻԻՐԲԻ ԱՍԲԵՐԼԷՐԻՆՏԷ ԻԽԹԻԼԱԼ

Ճիւղտէ, Մէքքէ վէ Հայֆ ասքէրլէրիւտէ իթաթաղըրըզար վէ իսթիլալ գուհուր իթմիլ տիր. Ճիւղտէ պիր քաշ պին ասքէր ճամիլէրէ սըղընմըլ օլուպ, չիմիլայէ գատէր անլարտ թէրքի սիլահ իթմիլմէկ միւլթին օլմամըլ տըր:

Քէզա Հալէպտէքի ըէտիֆ թապուրը իսթիլալում պուլունիյօր, ասքէրլէրին իթաթաղըրըզարը մաալարըն էօտէմէմէսի, Էլպիսէ Էկիլիլիյի, Էէմէկիլէրին իզթիֆասըղըրը վէ չօգ վագըլթում պէրու ըէտիֆլէրին սիլահ սլթընա պուլունուպ ըէք չօգ թէլէֆիյաթ վէրմէլէրի սէպէպլէրիւտէն իլէրի կէլմէկաէ տիրէր:

Լուսն են ամեն ինչ:

Տնտեսներ է հօգէր «Մայր-Հայրաստանին» աղբերէն արեան կայաններ վար կը գլորեն. նա կը հսկէ փառաւորներուն վրայ և նահատակներուն քով, կը սորոսայ իր հօգին աղէտից ալս անյաւաղ անդունդին առջև, բուքին, փութորկին, սուրին և սլաքին հանգէպ. էհ, միթէ կարգիլէ տոկալ ալլ ևս. քալլ մըն ալ և ահա ինքն ալ պիտի իյնայ դիտապաւտ զի ձմուն մշտապէս է ի Հայաստան:

Մ. Գևորգի
28 Յունիս 1896

Գարստանի շէկահիլին տէն ճիւղ
տէյէ եկնի ասքէր սէվզ օլունմագ
տա իսէտէ, Արսպիսթան Պէտէ-
վէլէրինէ գարչը ասքէրի հարէ-
քնաթտա պուլունմագ թէհիլքէլի
կէօրիւնիօր:

ՍՐԱՍՁԱՆ ԻԶՄԻՐԼԵԱՆԸՆ
ԻՍԹԻՖԱՍԸ

Ս. Պատրիարքըն իսթիֆա իթ-
մէկ նիյէթինտէ պուլունտուղը ըէ-
վայէթ օլունիօր. վէ մէսմուշաթա
կէօրէ Բուսիա Սէֆիրի Սըրազան
Հայըն պու նիյէթտէն սարֆը նա-
զար իթտիլմէկ իչին թէշէպպիւ-
սաթտա պսլունմագտա իմիշ:
Թիւրքլէր իսէ պու իսթիֆատան
կէրէկ Ստանպուլտա վէ կէրէկ թաշ-
րալարտա պէօյիւկ պիր հէյէճան
զուհուր իսէր տէյիւ գօրգմագտա
իմիշլէր:

ԿԷՆ Ճ ԹԻԻՐՔԻԱ

Էվրօրատա միւթէմէքին կէնճ
թիւրքլէր ճէրիտէյէր վէ ըսալէլէր
նէշրի իլէ, Թիւրքիտա գանունու
էսապինին մէվգիլի իճրայա գօնմա-
սը վէ մէպուսան մէճիլիսին թէշ-
քիլի զայէթ էլլէմ օլուպ, տինի
իսլամիյէյէ ապա մուշայիլ օլմա-
մասը ճիհէթլէրինտէն պահս իթ-
մէկտէ տիրլէր. հիւքիւմէթի հա-
զըրէյէ գարչը խուսուսի իւլէմայա
միւրաճաթլէ անլարըն մուսվէ-
նէթինի տէ էլտէ իթմէյէ չալըշի-
յօրլար:

Սուլթան Համիտին թախտտան
էնտիրիլմէսի հագգընտա միւզէքէ-
րէ իթմէկ իչին կէնճ Թիւրքլէր պիր
մէճիւ իճթիւմ իսէճէլլէր իմիշ
իսէտէ, պուշլարտան պիրիսի հա-
լի մասլահաթը հիւքիւմէթէ իս-
պար իթմիշ օլունտուղտան, կէնճ
թիւրքլէրտէն 35 քիշինին տէր-
տէսթլէ թէվգիթ օլունտուղլարը
Բաքրիս կաղէթարընտա օգունմուշ
տուր:

ԵԼԼՏԸԶՏԱ

ՊԻՐ ՄԻԻԶԱՔԵՐԻ

Ասիւրէն վիւղէրա, վիւքէլա վէ
էլլէֆանտան Երլարը սարայընտա
պիր մէճիլի մուսթէլիֆ թէճէմիւ
օլունմուշ տըր: Իշպու մէճիլտէ,
պունտան պէօյլէ Թիւրքիտան նէ
բօլիթիքա թուլթմասը լաղըմ օլու-
ճաղը թահիթը միւզաքէրէյէ ալը-
նուպ, հագուրունուն պաղըսը Բու-
սիա բօլիթիգասընը թուլթմաք էֆ
քնարը պէյան իթմիշ իսէտէ, պու
բօլիթիգայը թէրճիհ իթմէկ իլէ-
րիտէ Բուս թէհսիլինի Թիւրքիտա
տա արթըրմապէ, անըն էֆքիարը
սիսսիլէսինէ ալէթ օլմագ տէմէկ
օլաճաղընտան, ֆաիտէլի կէօրիւն-
մէմիշտիր: Ինկիլիզ բօլիթիգասը
թարաֆընը թուլթմաք իսէ, Բու-
սիանըն խուսուսէթինի տալէթ ի-
տիւպ՝ Թիւրքիտանը Էվրօրա գըս
մընտա պէօյիւկ մագարաթլար կէօր
մէսինէ սէպէպիլէթ վէրէճէյինտէն
մաաաա, ինկիլիզ Մարըր գապթ

իթմիշ օլաղընտան, պու թարիգ
տալիսի Թիւրքիտանը մէնֆաաթ ու
հասիյէթինէ մուշ սիլի տաա օլուն
մուշ վէ շիմաթի հալ էսկի մէն-
վալ իւլըն Թիւրքիտանը միւսթա-
գիլ պիր բօլիթիգա գուլլանմասընա
գարար վէրիլմիշ տիր:

ՏԻԻՐԶԻԼԵՐ

Տիւրքիլէր իսնանա տէվամ իթ-
մէկտէ տիրլէր. Թիւրք հիւքիւմէ-
թի անլարա գարչը պէօյիւկ հա-
զըրլըքլար կէօրիյօր: Պէրուլթտա
վէ խօրան ճիւլարընտա պուլունան
ասքէր Տիւրքիլէր իւզէրինէ հիւ-
ճիւմ իթմէկ իչին թէճէմիւ օլը-
նաճաք 34 թապուրուն իգմալընա
պէքլէյօր: Ֆազաթ ասքէրլէրին
կէճ գալմալարընտան Տիւրքիլէր
իսթիֆատէ իտիւպ, քէնտիլլէրինէ
գապթ մէվգիլէր էլտէ իթմէկտէ
տիրլէր:

Թարաֆէյինն պու հաղըրըքլարըն
տան, եագընէն տէհէթլի գապթ
լար վուգույա կէշէճէյի մէմուշ
օլունիօր:

ԿԻՐԻՏ ԻՍԵԱՆԸ

Էվրօրա տէվլէթլէրին վէ Եու-
նանիստան հիւքիւմէթինն միւտա
իսլէսի իլէ Կիրիտ Մէճիլի Ու-
մուլիսի աղալարընը 2/3 գըսմը
թէճէմիւ իթմիշ վէ գուսուր մէ-
պալարըն տալիս թօրլանաճաղա-
լը իմիւտ օլունիօր: Էրիթօրի
իսէ գանսօլալար իլէ իճրա իտի-
լէն մուսապէրաթ նէթիճէսինտէ
մէպուլարըն Մէճիլի Ումուլիսի
հաղըր պուլունմասընա ըէյ վէրմէ-
յէ մէճպուր օլմուշ տըր:

Էրիթօրի քէնտի 14 նօգթա-
տան իպարէթ օլան մաթլուպա-
թըն էքսէրիսինտէն Էվրօրանըն
իճպարը իլէ սարֆը նազար իթմիշ
իսէտէ, մէսէլլինն հալլի իչին Պա-
պը Ալի թարաֆընտան տալի Կի-
րիտիլլէրին պիր գալ թէքլիֆլէրի-
նին գապուլ օլունմասը իգթիլա ի-
տէճէկ. Էրիթօրիլլինն էլան իսթի
նաա իթտիլի նօգթալարըն պաշ-
լըճալարը, տէվլէթլէրին մուլաֆա-
գաթը իլէ պէշ սէնէ իչին վէ վէ-
թօ հագգընա հալիզ պիր խըրըս-
թիտան վալլինն նասպը, կէօմիլիկ
վարիտաթընը նըսֆընըն տաա-
նըն իգթիլալարընա, վէ նըսֆը
տիկէրլիննտէ վէրկի պագալալա-
րընա թախսիսի, ինթիլապ ու
սուլլինն թէպուլիլ վէ սալիլէտէն
իպարէթ տիր:

Ֆրանսա Կիրիտ ճէղիլէսինի
գապթ իտէճէկ տէյիւ պաղը էվ-
րաղը հապատիսլէ չայիալար նէշր
օլընտըղընտան, ինկիլիթէրա Բաու-
լամէնթօրընտա պու հագգա խա-
րիճիյէ միւսթէշարընա սիվալար
օլունմուշ իսէտէ, Միւսիլ Գըրըզն
ճէվապէն՝ Ֆրանսանըն էօյլէ պիր
նիյէթտէ պուլունտուղու պիղճէ
մալիւմ տէյիլ վէ պու շալիալը է-
սասըզ զանն իտէրիլ տէմիշ տիր:

ՊՈՒ ԿԻԻՆՔԻ

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻԱ

(Այալնա Պալաթիք)

Սրաւագ 13 Յուլիս

Կիրիտին մէպուսան մէճիլիսի ա-
շըլար:

Հօնտրա 13 Յուլիս

Ինկիլիթէրա հիւքիւմէթի Կիրի-
տին մէպուսան մէճիլիսին հու-
գուգ ու սէլահիյէթինի Էվրօրա
տէօվլէթլէրին հիմայէսի թահալըն-
տա թէմին իթմէկ էֆքիարընտա
մը ալը, տէյու պիր մէպուսուն սի-
վալինէ ճէվապէն, Գըրըզն Բաուլա-
մէնթօտա պէյան իթտի քի, պու
մէսէլլէ շիմտիյէ տէյին էլլիլէր թա-
րաֆընտան թահիթը միւզէքէրէյէ
ալընմամըշտըր վէ պու խուսուս-
տա ինկիլիթէրա տիկէր տէվլէթլէ-
րին իթթիֆագէն վէրէճէյի գարա
րա մուլաֆագաթ իտէճէկ տիր:

Հօնտրա 13 Յուլիս

Թալմըզն ալըրը հապատիսլէ
նազարէն Կիրիտին մէպուսան մէճ-
իլի խըրըսթիյան աղալարը՝ իւշ
մէպուստան մաստէ, թօրլանմըշ-
լար վէ իպամ աղալար տալիս մէճ-
իստէ հաղըր պուլընաճաղալարըն
պէյան իթմիշլէր:

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՇԵՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ժողովս կը փութայ իւր խորին
շնորհակալութիւնը յայտնել այն
ազնուաւիրտ անձանց, որ իրենց
մէջ հանգանակութիւն մ'ընելով,
անոր արդեամբ Հայկական ընթեր-
ցարանին նուիրեցին մի օրինակ
„Սիւնալի“, հոյակապ աշխատա-
սիրութիւն հայր Ղևոնդ Ալիշանի:

Ի գիմպը ընթերցար.

Վարչ. Ժողովոյն

Ատենապետ

Փ. Կ. Հարաձեւան

Փոխ Ատենապետ

Ն. Պ. Պէյլիկձեւան

Վառնա 2 Յուլիս 1896

ՆԿՈՂՈՍ ՍԻՍԱԿԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ

Տէպէրիսքա փողոց թիւ 56 վառնա
(Պր. Մարտիկ Լսիլիճեւանի խա-
նոքը)

Պատիւ ունի ծանուցանել Ար-
գոյ Հասարակութեան թէ յանձն
կառնէ պատրաստել պատկերներ,
թէ իւզաներկ և թէ մատիտով
իսկականին յար և նման. նոյնպէս
լուսանկարներու վրայէն կը պատ-
րաստէ նկարներ պահանջուած մե-
ծութեամբ:

Պատրաստ է նաև դասախօսել
փափաքողներուն:

Շատ չափաւոր գնիւր:

ԳԱՌՆԻԿ ՏԵՕՔՄԷՃԵԱՆ

ՅԱՆՁՆԱԿԱՍԱՐ

Ամեն տեսակ գրեանց և տպագ-
րական արտադրութեանց, զանա-
զան պատկերներու և այլն:

ԳՈՐԾԱԿԱԼ

Արմենիա, Արարատ, Մշակ
Արար, Հայք, Հանդէս սանօր-
եայ, Ազգագրախան հանդէս, Տա-
րազ, Աղբիւր, Լուսնայ, Հորիզոն,
Բազմալիւպ, և իրաւունք, թիւ-
թերու:

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

Հ. Քիբէրդի և այլ աշխարհագ-
րական քարտէզներու, Եւրոպական
լիզուաւ ամեն տեսակ գրեանց և
հրատարակութեանց:

Հաստատուալ 1890 թ. Բուսնուք:

ՄԱՍՆ ԱՌՈՐ

ԴԱՍԱՌ ՕՍՈՒԹԻՒՆ

Պատիւ ունի ծանուցանելու թէ
պատրաստ եմ հայերէնի, ֆրանսե-
րէնի և անգլիերէնի մասնաւոր
գասեր աւանդել փափաքողաց:

Դիմել Հայոց ընթերցարանը:

Միլքոն փափաքեալնց

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՆԴՈԿ

ԵՒ

ՃԱՇԱՐԱՆ «ՆԱՍԻՕՆԱԼ»

ՊՈՒՐԿԱՋ

ԴԷՄ ԱՌ ԴԷՄ ԱՆԳՂԻՈՅ ՀԻԻՊԱՏՈՍԱՐԱՆԻՆ

Մ'իւր սոյն հաստատութիւն արդէն ծանօթ ըլլալովայս անգամ
ևս դատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բաղմաթիւ բարեկամաց և յա-
ճախորդաց որ նորագոյն կազմակերպութեամբ ամենամեծ հոգ տա-
լուած է պանդոկիս, ուր այցելող Մեծ. յաճախորդք պիտի գտնեն
օգտակար ս'ննականեր, մաքրութիւն և լաւ ծառայութիւն, կերակրոց
պէտպիսութեան և արեւելեան ընտիր ճաշակաւ պատրաստման համար
կատարեալ խնամք:

Տնօրէնուքիւն